

K. Wyka

"Zjazd Naukowy Polonistów (10-13 grudnia 1958)", pod red. K. Wyki,
Wrocław 1960 : [recenzja]

Biuletyn Polonistyczny 4/10, 9-11

1961

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

ZJAZD NAUKOWY POLONISTÓW (10-13 grudnia 1958). Wrocław 1960. Zakład Narodowy im. Ossolińskich. Nakład 350+200 egz. Objętość ark. wyd. 46,30. Redaktor naukowy: K. Wyka, współpraca redakcyjna: A. Piornowa.

Obszerny tom (XXII+622 s.) zawiera referaty zjazdowe, wypowiedzi w dyskusji (przytoczone częściowo in extenso, częściowo streszczone) oraz trzy rozprawy dotyczące spraw szczegółowych z zakresu historii literatury polskiej: Z. Szmydtowej, "Rousseau-Mickiewicz. Liryka miłości, wyznań i wspomnień", S. Skwarczyńskiej, "Mickiewicz a rewolucja frankfurcka 1833 r." oraz B. Zakrzewskiego, "Z życia literackiego Wielkopolski okręsu Wiosny Ludów". Rozprawy te zgłoszone były jako referaty na Zjazd, jednakże z powodu braku czasu nie zostały wygłoszone. Na końcu obszerny indeks nazwisk.

Materiał zjazdowy poprzedza informacja, pióra J. Rużyło-Pawłowskiej, na temat przebiegu przygotowań do Zjazdu Naukowego Polonistów oraz na temat kształtowania się koncepcji programowej Zjazdu.

Program Zjazdu Polonistów układał się w trzech kierunkach: 1. historycznoliterackim, 2. teoretycznoliterackim, 3. dydaktyczno-organizacyjnym. Zgodnie z założoną koncepcją Zjazd miał ambicje przede wszystkim naukowe, był więc głównie zjazdem pracowników naukowych, jakkolwiek niemałą część obrad poświęcono zagadnieniom dydaktyki szkolnej i uniwersyteckiej.

Do uczestnictwa w Zejeździe zaproszono 694 osoby, z których w obradach wzięło udział ponad 500 osób.

Właściwą Księgę Zjazdu otwiera referat K. Wyki pt. "Badania historycznoliterackie w latach 1950-1958", będący przeglądem wyników badań naukowych w zakresie polonistyki od czasu poprzedniego Zjazdu Polonistów z r. 1950 i próbą odpowiedzi, jakie skutki obiektywne dla polonistyki wywołały jego dyskusje i postanowienia. J. Krzyżanowski w referacie pt. "Folklorystyka w nauce o literaturze" przedstawił proces wyodrębnienia się folklorystyki z zakresu nauk etnograficznych i przechodzenia jej do dziedziny nauki o literaturze - na rozległym tle porównawczym i historycznym.

K. Górskiego referat pt. "Przegląd stanowisk metodologicznych w polskiej historii literatury od 1939 r." zawiera omówienie nie tylko stanowisk teoretycznych, ale i praktyki badawczej, poczynając od dwudziestolecia 1860/1880 po r. 1939.

Cztery referaty zjazdowe poświęcone były problematyce teoretycznoliterackiej: K. Budzyna "O przedmiocie badań histo-

rycznoliterackich", M. J a n i o n "Tradycje i perspektywy metodologiczne badań genetycznych w historii literatury", H. M a r k i e w i c z a "Teoria prądu literackiego" oraz M. R. M a y e n o w e j "O współzależności rozwoju języka literackiego i form literackich". Referaty te stanowiły trzon programu Zjazdu, wokół nich skupiła się też głównie dyskusja (łącznie po tych czterech referatach - 26 wypowiedzi w dyskusji).

Referat K. B u d z y k i a zawiera przegląd jednostronnych prób metodologicznych uznających w literaturoznawstwie prymat formy lub treści i formułuje tezy postulujące syntetyczność przedmiotu badań historycznoliterackich.

Referat M. J a n i o n przedstawia przebieg historycznego sporu o uprawnienia badań genetycznych, zajmuje się szczegółowiej dwiema postaciami genetyzmu (psychogenetyzmem i socjogenetyzmem) oraz formułuje tezy dotyczące stosunku marksizmu do strukturalizmu.

H. M a r k i e w i c z przedstawił historię kształtowania pojęcia prądu (kierunku) literackiego w nauce o literaturze oraz dzisiejszy stan poglądów teoretycznych w polskiej nauce o literaturze na rozległym tle porównawczym.

Referat M. R. M a y e n o w e j zawiera wyniki obserwacji z zakresu współzależności języka literackiego i form literackich czynione na przykładach tekstów średniowiecznych, tekstów XVI, XVII i XVIII w. oraz w. XIX (Mickiewicz, Słowacki, Norwid, Asnyk, Żeromski). Obserwacje uwidocznione w postaci załączonych tabel.

Osobną niejako pozycję stanowi referat R. Pollaka pt. "Problematyka polskiego baroku literackiego", referat zresztą równie teoretyczny, jak praktyczny.

Zagadnieniami dydaktyki szkolnej i uniwersyteckiej, której poświęcony był ostatni, czwarty dzień obrad Zjazdu, zajmują się cztery referaty zjazdowe: Wł. S z y s z k o w s k i e g o "Nauczanie literatury w szkole średniej a uniwersyteckie studium polonistyczne", E. T r z a s k i "Uniwersyteckie studium polonistyczne a nauka języka w szkole średniej", Z. L i b e r y "Organizacja studium polonistycznego" i Z. K ł e m e n s i e w i c z a "Organizacja polonistycznego studium językoznawczego".

Na temat organizacji studium polonistycznego koreferat miał K. C ó r s k i. Sprawy dydaktyki szkolnej i uniwersyteckiej były

przedmiotem ożywionej dyskusji, w której wzięło udział 21 osób spośród pracowników naukowych i nauczycieli szkół średnich, co świadczy o żywotności tego zagadnienia w społeczeństwie.

PRODUKCJA WYDAWNICZA IBL W R. 1960

I. Historia i Teoria Literatury, Studia. Pod redakcją Komitetu Redakcyjnego w składzie: J.Krzyżanowski, K.Wyka, S.Żółkiewski. Sekretarz Komitetu Redakcyjnego: A.Piorunowa. Podseria: Historia Literatury pod redakcją: M.Janion, J.Kotta, Z.Szmyd-towej. Państwowy Instytut Wydawniczy. Warszawa.

1. T.IV: Zygmunt Krasiński. W stulecie śmierci. (Materiały konferencji naukowej poświęconej twórczości Zygmunta Krasińskiego, zorganizowanej przez IBL w dniach 17 i 18 kwietnia 1959 r.). - Str.256. Nakład 2000 egz. Warszawa 1960. Cena zł 25.

II. Studia Staropolskie pod redakcją K.Budzyka. Ossolineum. Wrocław.

2. T.VI: Ryszard G a n s i n i e c, Metrificale Marka z Opatowca i traktaty gramatyczne XIV i XV wieku. (W przygotowaniu do druku książki, ukazującej się w dwa lata po śmierci autora, współpracowała, korekty autorskie czytała i streszczenie przygotowała Z. G a n s i n i e c. Na język francuski streszczenie przełożył Z. C z e r n y). - Str.334. Nakład 440 egz. Wrocław 1960. Cena zł 60.
3. T.VII: W. R o s z k o w s k a, Włoski rodowód komedii S.H.Lubomirskiego. Redaktor naukowy: J. L e w a ń s k i.- Str.236. Nakład 600 egz. Wrocław 1960. Cena zł 38.

III. Biblioteka Pisarzy Polskich. Pod redakcją Komitetu Redakcyjnego w składzie: K.Budzyk, K.Górski, Wł.Kuraszkiewicz, J.Pietrusiewiczowa, S.Pigoń, R.Pollak, W.Taszycki, S.Wierczyński. Redaktor naczelny: M.R.Mayenowa. Ossolineum. Wrocław.

4. Seria B. nr 10: Sebastian Fabian K l o n o w i c, Worek Judaszów. Opracowali: K.B u d z y k, A. O b r ę b s k a - J a b ło ń s k a. Komentarz prawniczy opracował Z. Z d r ó j k o w s k i. Redaktor naukowy R. P o l l a k.